1.1. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛІГРАФА

У 2007 РОЦІ В УКРАЇНІ ЗАПАТЕНТОВАНО СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ЛЮДИНИ ДО ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО ТЕСТУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ ПОЛІГРАФА[1]

(мова оригіналу — російська; назву подано в перекладі)

Захараш М. П., Юдін Ю. С., Демиденко І. М., Пирлик В. В.

Реферат. Патент України на винахід № 80446 «Спосіб визначення психофізіологічної готовності людини до психофізіологічного тестування з використанням поліграфа» отримав 25 вересня 2007 р. авторський колектив Військово-медичного управління Служби безпеки України: Захараш М. П., Юдін Ю. С., Демиденко І. М. і Пирлик В. В. За суттю запатентований спосіб є процедурою поліграфологічного стим-тесту, у якому стимулами слугує спеціально розроблений набір карт з умовно значущими зображеннями. Розробка виросла з наукової роботи, яку з 2003 р. вели, зокрема, Захараш М. П. і Юдін Ю. С., над способом реєстрації шкірно-гальванічної реакції (ШГР) і пристроєм для нього, що мав вигідно відрізнятися від тодішніх реєстраторів. На думку авторів, такі способи й пристрої дали б змогу реєструвати ШГР з високою роздільною здатністю й точністю відтворення результатів за меншої шкоди для здоров'я, а також досліджувати взаємодію емоційних стимулів і систем саморегуляції на когнітивному й вегетативному рівнях, динаміку психічної патології, добирати ліки та їх дози й контролювати тренування систем саморегуляції. Формула винаходу, наведена мовою оригіналу, передбачає накладення на тіло досліджуваного щонайменше одного датчика, пред'явлення інформації та реєстрацію психофізіологічних реакцій, насамперед ШГР. Відмінність способу в тому, що перед дослідженням коефіцієнт підсилення вимірювального або реєструвального пристрою налаштовують під індивідуальні особливості людини за сигналом у відповідь на глибокий вдих і видих. Далі людина приховано від дослідника вибирає одну з карт, покладених зображенням донизу, запам'ятовує її й на кожне запитання щодо вибору відповідає, залежно від інструкції, лише ствердно або лише заперечно. Спершу в заданому темпі пред'являють три нульові карти (дві з емоційно напруженими зображеннями, третю порожню) й за реакцією на першу уточнюють коефіцієнт підсилення; потім щонайменше тричі, щоразу в іншому порядку, пред'являють набір умовно значущих карт. За максимальними значеннями реакцій визначають емоційно значущу карту, показують її людині й за збігом з обраною карткою судять про готовність до спеціального психофізіологічного дослідження на цей момент. Для поліграфологів документ цікавий як запатентована в Україні процедура перевірки готовності особи до тестування перед основним дослідженням.

Ключові слова: поліграф, патент на винахід, психофізіологічна готовність, стим-тест, шкірно-гальванічна реакція, коефіцієнт підсилення, умовно значущі зображення, нульові карти, Служба безпеки України, психофізіологічне дослідження.

A Method for Determining a Person's Psychophysiological Readiness for Psychophysiological Testing Using a Polygraph, Patented in Ukraine in 2007

Zakharash M. P., Yudin Yu. S., Demydenko I. M., Pyrlyk V. V.

Abstract. Ukrainian patent for invention No. 80446, a method for determining a person's psychophysiological readiness for psychophysiological testing using a polygraph, was granted on 25 September 2007 to a team from the Military Medical Department of the Security Service of Ukraine: Zakharash M. P., Yudin Yu. S., Demydenko I. M. and Pyrlyk V. V. In essence, the method is a polygraph stimulation test procedure that uses a specially designed set of cards with conditionally significant images as stimuli. The development grew out of research conducted since 2003, notably by Zakharash and Yudin, on a method and device for recording the galvanic skin response that would outperform the recorders available at the time. According to the authors, such methods and devices would allow high-resolution, reproducible recording with less harm to health and the study of interactions between emotional stimuli and self-regulation systems at cognitive and autonomic levels, the course of mental disorders, the choice of drugs and doses, and the monitoring of self-regulation training. The claim, quoted in the original Ukrainian, provides for attaching at least one sensor, presenting information and recording reactions, chiefly the galvanic skin response. Its distinctive feature is the preliminary adjustment of the device gain to the individual by measuring the signal in response to a deep breath in and out. The subject then secretly chooses one of the face-down cards and answers every question about it only affirmatively or only negatively, as instructed. Three null cards are shown first, two emotionally arousing and one blank, and the gain is refined by the reaction to the first; the set of cards is then presented at least three times in a changed order. The card with maximum reactions is identified, and its match with the chosen card indicates readiness for a special psychophysiological examination at that moment.

Keywords: polygraph, patent for invention, psychophysiological readiness, stimulation test, galvanic skin response, gain adjustment, conditionally significant images, null cards, Security Service of Ukraine, psychophysiological examination.

Першоджерело: *Спосіб визначення психофізіологічної готовності людини до психофізіологічного дослідження : пат. 80446 Україна / Захараш М. П., Юдін Ю. С., Демиденко І. М., Пирлик В. В. 25.09.2007. Реферат оприлюднено в журналі 05.02.2017.*

References

1. U 2007 rotsi v Ukraini zapatentovano sposib vyznachennia psykhofiziolohichnoi hotovnosti liudyny do psykhofiziolohichnoho testuvannia z vykorystanniam polihrafa [A Method for Determining a Person's Psychophysiological Readiness for Psychophysiological Testing Using a Polygraph, Patented in Ukraine in 2007] : referat / Zakharash M. P. ta in. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2017. Vol. 2, No. 5 (11). URL: https://expertize-journal.org.ua/detektor-lzhi-poligraf/672-v-2007-godu-v-ukraine-byl-zapatentovan-sposob-opredeleniya-psikhofiziologicheskoj-gotovnosti-cheloveka-k-psikhofiziologicheskomu-testirovaniyu-s-ispolzovaniem-poligrafa (onovlena versiia vid 06.02.2017). [in Ukrainian].